

LAATSTE DREMPELS WEG VOOR HET NLQF

Om met wat cijfers te beginnen: jaarlijks volgen 1,3 miljoen mensen een opleiding en 80% van deze opleidingen wordt verzorgd door particuliere opleiders. Gezamenlijk vertegenwoordigt dit niet formeel onderwijs een omzetwaarde van drie miljard euro. Grote aantallen, indrukwekkende cijfers. Het zal dan ook niemand verbazen dat de implementatie van een nieuw, nationaal kwalificatiekader – waarbij de kennisniveaus in Nederland volgens nieuwe normen worden gedefinieerd – een traject is waarbij diverse belanghebbende organisaties aanschuiven.

Rick de Rijk

Carrière: In 1993 is Rick zijn carrière begonnen als leraar in het basisonderwijs. Hierna maakte hij in 1999 de overstap naar Horizon Training en Development, waar hij als trainer/consultant zorg droeg voor het acquireren en uitvoeren van trainingstrajecten.

In 2002 werd Rick bij Horizon aangesteld als directeur, waar zijn belangrijkste taak de vernieuwde positionering in de opleidingsmarkt was. In 2005 is Rick begonnen als commercieel directeur bij Freia Holding en algemeen directeur van Freia Learning Solutions. De interne commerciële synergie en de daarbij behorende externe relaties vielen onder zijn verantwoordelijkheid en daarnaast richtte hij zich op de start-ups en reorganisatie van diverse onderdelen. Vanaf 1 juni 2009 is Rick als directeur en mede-eigenaar in dienst getreden van de Gooiconsult Groep. Naast zijn dagelijkse werkzaamheden is Rick voorzitter van de Vetron (Vereniging voor trainings- en opleidingsinstituten Nederland), bestuurslid bij de NRTO en lid van onder andere de Geschillencommissie voor het particulier onderwijs en de redactieraad van het magazine HR Strategie.

Gooiconsult-directeur Rick de Rijk is als bestuurslid van de Nederlandse Raad voor Training en Opleiding actief betrokken bij de ontwikkeling van het NLQF (Netherlands Qualification Framework). Hij ontvangt me in het statige hoofdkantoor van Gooiconsult in Huizen. Lachend waarschuwt hij me dat het voor niet-insiders een wat ingewikkeld verhaal is. 'Laat ik daarom beginnen te vertellen waar het NLQF precies voor staat. Dit nieuwe kwalificatiekader bestaat uit acht kwalificatieniveaus die allemaal in termen van kennis, vaardigheden en competenties zijn omschreven. De acht niveaus beschrijven in leerresultaten wat iemand weet én kan na de voltooiing van een leerproces. Dit leerproces kan hij doorlopen hebben met een opleiding, via leren op de werkplek of welke andere leeractiviteit of onderwijsvorm dan ook. Zowel het door de overheid gereguleerd onderwijs (van beroepsonderwijs tot algemeen onderwijs) als het niet door de overheid gereguleerd onderwijs (ook wel non-formeel genoemd) wordt ingeschaald in de niveaus van het NLQF. Dit maakt dat diploma's en leerniveaus in de toekomst sneller, objectiever en dus beter met elkaar te vergelijken zijn. Dat is handig voor bijvoorbeeld sollicitanten die zo makkelijker kunnen aantonen welk niveau ze hebben. Niet alleen in Nederland, maar binnen heel Europa.

IN EUROPA

Aan de ontwikkeling van het NLQF ligt een Europees plan ten grondslag. De Rijk legt uit: 'Het NLQF krijgt een plaats binnen het Europese kwalificatiekader dat als doelstelling heeft de (arbeids) mobiliteit van werknemers en studenten en het concept van 'Een leven lang leren' in Europa te bevorderen.' Op dit

moment zijn 32 Europese landen druk doende met de ontwikkeling van een eigen, nationaal, kwalificatiekader passend binnen dit Europese raamwerk – het EQF. 'Er zijn nogal wat verschillen in onderwijssystemen tussen de lidstaten', verklaart De Rijk het verschil in tempo waarmee de nationale kwalificatiekaders worden opgezet. 'In veel landen speelt het non-formeel onderwijs slechts een marginale rol. Formeel, door de overheid gereguleerd onderwijs is daar de norm ... en omdat een goede structuur inherent is aan dit type onderwijs verloopt de ontwikkeling en implementatie van de nationale kwalificatiekaders in deze landen wat vlotter.'

'In Nederland zijn we nog niet zover. En dat heeft een reden. Anders dan in veel andere Europese landen wil Nederland het NLQF niet gebruiken als een stelselherforming. De competenties die mensen zich via andere vormen van opleiding eigen maken, krijgen ook een plaats in ons nationaal kwalificatiekader, al geeft het EQF niet aan op welke manier dit moet gebeuren. Onze grote uitdaging is daarom het vinden van een passende, werkzame, structuur waarmee we non-formele competenties naar een NLQF-niveau kunnen vertalen.'

NAAR EEN VRAAG GESTUURDE MARKT

Bij het NLQF zijn niet alleen opleiders betrokken. Ook brancheorganisaties en de grootste ondernemingsorganisatie van Nederland, VNO-NCW, zitten aan de overlegtafel. 'Juist het bedrijfsleven gaat de meerwaarde van het NLQF in de praktijk ervaren', verwacht De Rijk. 'De niveaus van het NLQF zeggen namelijk

minder over de studie-inspanning of -inhoud, maar daarentegen alles over het resultaat dat een studie, opleiding of cursus iemand oplevert. Een werkgever kan hierdoor volgens een objectieve NLQF-standaard beoordelen op welk niveau iemand functioneert en welke vaardigheden daaraan verbonden zijn. Deze nieuwe focus op resultaat en vaardigheden leidt ertoe dat de markt minder aanbodgestuurd en meer vraaggeleid van karakter wordt. Een ontwikkeling die veel flexibiliteit aan de kant van opleiders en trainers vraagt.'

Het Nationaal Coördinatiepunt NLQF is, zoals het er naar uitziet, per 1 februari 2012 operationeel en zal dan verzoeken tot inschaling in behandeling nemen.

Bart Houx